

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znanja:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine ne uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nve.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do mudi oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Govor delegata dra. Ferjančiča

v plenarni seji avstrijske delegacije dne 13. januarja 1900.

(Dalje.)

Trozveza.

V političnem pogledu je gospod minister za vnanje stvari povdarjal neoslabljeni nadaljnji obstanek trozveze, je pojasnjeval tudi razmerje do drugih držav in se v zlasti dalje mudil pri balkanskih državah. Trozveza je donesla večleten mir, in to je vspeh, katerega gotovo ni preizkušeno ceniti.

Da-li pa nam je trozveza prinesla tudi drugih koristi, katerih je bilo smeti pričakovati od nje, in da-li nam ni, nasprotno, prinesla celo škodo, to bode razvidno iz nadaljnjih razmotritanj mojih.

Uprava okupiranih pokrajin.

Kakor rečeno, minister za vnanje stvari se je dlje časa pomudil pri balkanskih državah in to po pravici. Sfera interesov Avstrije leži v tej smeri. Na severovzhodu, na severu in na zapadu nima Avstrija ničesar iskati. Tu naletita na velike enotne države, dočim jo zgodovina, etnografija in današnji razvoj razmer silijo na jugovzhod. Zgodovina zato, ker narodi severnega Balkana niso nikdar gravitirali v Bizano, marveč so vsikdar vseverni tvorbi držav iskali opore, in seobno si je kraljevina Hrvatska, zgubivši svojo domačo narodno dinastijo, volila najprej Arpade in potem Habsburžane za svoje vladarje. Obžalovati bi bilo, ako je, četudi štiristoletno turško gospodstvo izbrisalo te odnose tako, da bi jih ne potezali v krog razmotritanj; in sedaj, ko Turčija propada, vidimo znamenit del tega ozemlja zopet v sferi oblasti monarhije. Ona vlada, oni voditelji političnih odnosov, ki najdejo sredstva in poti, da balkanske Slovane približajo državi, odškodujejo v tem pogledu državo tudi za to, čemur se odreka in se morda odrekati mora, in kar bi dosegala po negotovi in dragi kolonijalni politiki.

Na Balkanu so tla za spečevanje naših industrijskih izdelkov, na Balkanu je še neizmernih zakladov, katere treba dvigniti iz zemlje; in v to smer naj bi se izseljevanje navelo najpoprej. Sedanja uravnava in sedanje pojavljanje monarhije pa sta malo pripravna za tozadevne moralne pridobitve na Balkanu.

PODLISTEK

11

Samostanska slika.

— Povest. —

Spisal Janko Kotlár.

VIII.

Sluga se je globoko poklonil ter odšel. Da bi se bil umel na pisanje, doživel bi bil precej ono presenečenje, ki ga je čakalo.

Vesel je bil, kakor da se mu je nekončno breme odvalilo s prsij, ko je priznal Salezu svojo pregreho, tolažeč se, da je Salez vendar le prebolel srčno bol, v katero ga je on pahnil s svojim zlobnim ravnanjem. Tako in enako je premišljeval vlaški sluga Ivica mej potoma v Klevevž.

Tu je teta Jera prenehala, poravnala si belo, likano pečo, ki ji je bila zlezla na tilnik ter si odpočila, nudé mi dobre kapljice lastnega pridelka. Zahvalil sem jo za prijaznost, prosé jo, naj se ne muči preveč s pripovedovanjem, ki bi ji utegnili škodovati. Ali teta Jera je nemara videla, s koliko nestrpnostjo čakam njenega novega stavka, zato je pričela z novo živahnostjo.

«Le ogledujte ta obraz, le čudite se mu! Tako more biti le najboljše bitje, takó more slikati le slikar, ki slika, kar mu narekuje ljubeče sree. Te poteze, ta sveža barva, vse govori, da je naslikal najpopolnejše bitje po svojem vzoru.

V Cislajtaniji nemška, v Translajtaniji madjarska supremacija — to ne more biti valjivo za balkanske Slovane.

Pomudimo se z malimi besedami pri Bosni in Heregovini. Kdo v Cis- in Translajtaniji ne bi želel konečne inkorporacije teh ozemelj v monarhijo? Kje je vzrok, da se to ni zgodilo do sedaj? Morda v svetovnem političnem položaju? Jaz menim, da težave, ki bi nastale tu, bi bilo možno odstraniti. Ali nikdo se ne loti, da jih odstrani; marveč je ljubosumje mej Cis- in Translajtanijo, ki ovira definitivno rešenje teh razmer. Ta del ne privoščá ničesar drugemu in narobe.

Posledica temu je, da si ne dovoljemo niti upogleda v upravo teh ozemelj, kajti to, kar navadno imenujemo proučenje proračuna za Bosno in Heregovino, v resnici ni to. Le oni, ki niso obveščeni, menijo, da je proučevanje; v resnici jemljemo le v znanje to, kar se bosanski vladi — res da v sporazumljenju in po odobrenju obojestranskih vlad — zljublja dati nam na znanje. Sami se odpuvedujemo upogledu v bosansko upravo. Ker pa so se odnosi v teh krajih konsolidirali, bil bi skrajni čas, da si zastopstvi obeh obsežij države poskrbita sredstva, da tu tudi v tem poledu nastanejo redni odnosi.

Vzrok in povod v to bi bil že v tem, da mora država — če tudi oni pokrajini sami pokrivati potrebe notranje uprave — vendar trositi vsako leto več milijonov za varstvo onih pokrajin. Ali po stališču, ki so ga zavzemali do sedaj monarhija in nje posamični deli, ni mogoča sprememba, in v resnici se je le čuditi, da se noče poseči po jedini možnosti, ki bi bila v stanu tu prinesiti rešenje, da bi namreč izluščili zgodovinski moment.

(Pride še.)

Velika laž našega časa.

Iz »Moskovskega zbornika« Pohjedonoseva.

III.

(Dalje.)

Največa napaka konstitucionalnega sistema je sestavljanje ministerstva na parlamentarnih ali strankarskih načelih. Vsaka politična stranka se trudi, da bi se polastila vladanja in se torej poteza zanje. Vlada se umika politični stranki, ki ima večino v par-

Ali ni umestno, da bi vam pravila o vrednosti slike kakor umotvora, kajti stara sem in nevedča tej stroki; sicer mi bo samo grob še nov, kakor piše Jurčič, ali slik nisem še oenjevala in jih tudi ne bom. Torej prehajam k svoji povesti!

Ivica je plačal brodniku v Dragi jeden vinar, ko ga je le-ta prepeljal čez leno Krko, ter hitel po cesti proti Klevevžu, natanko zapomnivši si, katerega pota naj se izogne, da pride prav.

Solnce je vroče pripekalo, zato si je Ivica nekoliko odpočil v hladni senci. Utrujen je zaspal, kakor zaspí oni, ki se je iznebil zločina, ki mu je leta in leta težil vest in mu vznemirjal pokoj srea.

Ko se je vzbudil, se je solnce že nagibalo k zatonu; vročina je ponehala in mladi sel se je podvival, da bi tem prej dospel v Klevevž.

Za pol pčile ure je stal na klevevžkem dvorišču. Bil je prijazno sprejet, kakor vsaki ptujec pod to streho. V Klevevžu so bili pobožnega duha, torej je umevno, da so sela iz pletrijskega samostana vsprejeli tem oljudneje. Ivica je po kratkem nagovoru izročil grajski gospé pismice; a dasi si je nagovor stokrat ponovil mejpotoma, vendar mu beseda ni tekla kakor bi bil želel in hotel.

IX.

Z izredno prijaznostjo mu je velela sestí ter mu ukazala prinesiti nekaj krepil. Ivica pa

lamentu: v takem slučaju se ministerstvo sestavlja iz udov te stranke, in da bi se obdržalo na svojih mestih, pričinja boj z opozicijo, katera se trudi, da bi strmoglavila nasprotnika in sela na njegovo mesto. Ako pa vlada ne drži z večino, ampak z manjšino in iz manjšine izbere ministerstvo, potem novi kabinet razpusti parlament in se trudi na vse mogoče načine, da bi na novih volitvah dobil večino in z njeno pomočjo nadaljeval boj z opozicijo. Pristaši ministerske stranke glasujejo vedno za vlado; oni morajo vedno stati za njo — ne radi vzdrževanja oblasti, ne iz notranjega soglašanja z menenji, ampak zato, ker vlada sama drži ude svoje stranke v svoji oblasti in v vseh s to oblastjo združenih obljubah predprave, koristi in dobička. V obče je pravi motiv, ki kakšno stranko vleče za kom črez drn in strn: ali vzajemni interes, ali pa naravnost sila onega črednega instinkta, kateri vodi ljudi, da se dele med seboj in vojskujejo. Očividno je, da soglašanje v menenjih ima tukaj vrlo minimalen pomen, a skrb za občni blagor služi za plašč povsem drugim nagonom in instinktom. In to nazivljajo ideal konstitucije! Ljudje se varajo in mislijo, da se tako varuje svoboda. Mesto neomejene oblasti monarha vidimo tu neomejeno oblast parlamenta, s tem razločkom, da si moremo v osebi monarha predstavljati jedinstvo razumne volje; a v parlamentu takega jedinstva ni, ker je tu vse odvisno od slučajnosti, zato, ker je volja parlamenta odvisna od večine; ker pa iz večine, sestavljene pod vplivom strankarske igre, kmalu postaja manjšina, volja večine že ni več volja vsega parlamenta; še manje pa se ta volja more imenovati volja naroda, čegar zrelejša masa se ne udeležuje strankarske igre, ampak se celó v stran obrača od nje. Nasprotno pa se prav nezdravejši del prebivalstva polagoma vtihotaplja v to igro in se razvaja ob nji; ker glavni motiv te igre je želja po oblasti in dobičku. Politična svoboda postaja fikejka, katero paragrafi in fraze konstitucije vzdržujejo na papirju; načelo monarhične oblasti popolnoma propada; triumfira pa liberalna demokracija, ujavajoča v občinstvo uered in nasilstvo ob enem z načeli brezverstva in materijalizma, s tem, da hvalisa svobodo, enakost in bratstvo — tam, kjer

bi se bil vsega prej nadejal, nego svoje nekdanje gospodarice, grofice Strasoldove. Res so se ji lasje pobelili, na obrazu se je vselila guba poleg gube, nekatera bolj skrita, druga zato bolj očitna; ali to je vendar le nekdanja njegova gospodarica.

Zopet mu je vest začela očitati, da je tudi on pripomogel, da so se prezgodaj pobelili lasje grofice Strasoldove.

Lahkih korakov, kakor brzonoga srna, se je v tem na dvorišču pojavila mlada deva, prišedša z vrta. Poleg duhteče vrtnice je držala v roki okorno knjigo, iz katere je čitala: bilo je sv. pismo, katero je spisal ljubljanski škof Tomaž Hren.

Ivica jo je spoznal v tem hipu. Samo glasen vsklik: «Kazimira!», se mu je izvil iz prsij in klečal je pred njo, prosé milosti.

Bledi lici ste na mah zadobili svežo rudečico in v zadregi je povsila žarne oči k prosilec. Tudi ona ga je spoznala.

«Ivica, vstani; kaj počenjaš?! Le pred Bogom se poklekuj!» Tako ga je nagovarjala prijazno, dvignivši ga.

«Milost, milost», je šepetal mladi sel. In ko mu je Kazimira zagotovila sočutno, da mu je bila vedno dobra in prijazna, naj ji torej zaupa, kar ima na srecu, začel je ponavljati svoje zlobne spletke, kakor jih je pravil zjutraj Salezu.

Ko je Kazimira čula, da je bila žrtva nesramni prevari, kako krivično da je sodila

že ni več mesta ni svobodi, ni enakosti. Tak položaj vodi neovrgljivo k anarhiji, katere more človeško družbo rešiti samo še diktatura, t. j. ustanovljenje ene vladarske volje in ene oblasti. (Pride še.)

Trst, dne 18. januarja 1900.

»Slovenec« opozarja na neki dopis iz Istre v »Učiteljskem tovarišu«, v katerem dopisnik istrski duhovščini kaže pot — v cerkev. Ljubljanski list vprašuje, da-li je tudi boj slovanske duhovščine proti laškim izkoriščevalcem — klerikalom?!

»Slovenec« pa je svoji notici dal naslov »Polje za »Edinost« in je hotel torej izreco apostrofirati nas in nas prisiliti, naj rečemo svojo o rečenem dopisu.

Izjava naša bode za danes povsem kratka. Mi smo že večkrat pojasnili svoje stališče, s katerega priznavamo brezpogojno, da duhovščina v Istri ne le da ima neoporečno pravico do udeleževanja na javnem življenju, marveč da bi nje sodelovanja ne mogli pogrešati v naših narodnih bojih!!

To naše stališče, narekovano hkratu od rodoljubne skrbi in od resnično liberalnega mišljenja je — kakor rečeno — že znano in je hočemo braniti vsikdar, kadar se nam bo videlo potrebno in umestno, ne da bi bilo potrebno, da bi nas »Slovenec« moral še le drezati v to.

Interesantna priznanja gospodu delegatu Cambonu v album. »Veliki pesnik« Revere je junak dneva. To se pravi le o njega »pepelu« govori sedaj vse laško časopisje in tudi velik del avstrijskih listov. Kaj pa je bil ta Revere?

Mož je bil baje ne le »velik pesnik« ampak si je baje nabral velikih zaslug za zjedinenje Italije. Rodil se je v Trstu, umrl pa je v Rimu v letu 1889. Njegova zadnja volja je bila, naj njegovo truplo sežgo, a pepel naj prepeljejo v rojstno mu mesto Trst.

Ta poslednja želja sežganega tržaškega graditelja velike Italije daje prelepo priliko za veleitalijanske demustracije, da bi je ne porabil takov zastop, kakoršen je občinski zastop tržaški. Že leta 1890. je sklenil, da vstreže označeni »poslednji želji«. Takrat je vlada uročila svoj veto. Ali mestni svet tr-

Saleza in njegovo zvesto sree, zaihtela je, da je tudi Ivici prirosila solza v oko. Ali sklep je naglo storila, njega, Saleza je hotela videti! In da ima tudi prehoditi vse gore, kar jih premore svet, njega mora najti.

Ko se ji je sree nekoliko pomirilo, pripovedoval ji je Ivica, kako se je vse izvršilo, in kako čudežno je našel Saleza v pletrijskem samostanu. Tudi tega ni zamočel, da je Salez po nje vzoru naslikal Marijo venčano.

Vse to je bilo za ubogo Kazimiro preveč; prišlo je prenaglo, da bi mogla imeti oni upliv na svoje sree, kakor bi ga sicer imela. Samo z največjim naporom se je premagovala, da se ni onesvestila; hkrati pa je prosila Ivico, naj prinese čez dva dni kaj poročil o Salezu, naj mu pa ničesar ne pove o njej, ki tako blizu njega živi in zaman hrepeni po njem.

Ko je odšla v svoje sobe, prinesla je mati odgovor. V izborni obliki je odklonila povabilo, češ, da ne bi bilo umestno za vdovo, kazati se svetu in se zapletati v znanja z bližnjim plemstvom, s katerim se prav nič znana ni. Sicer pa bi ne mogla biti vesela, ker bi se spominjala svojega ranjega moža; torej meni, naj jo gospod novomašnik kakor tudi prečastiti gospod nadprijor blagovolita oprostiti v svoji znani blagohotnosti.

(Pride še.)

žaski si je mislil: aufgeschoben ist nicht aufgehoben — in je nedavno zopet obnovil svoj sklep in je storil še nekaj po vrhu: sklenil je namreč, da se pepel Revere prepelje v Trst in pokoplje na tukajšnjem pokopališču in da je ob enem na rojstni hiši »velikega moža« vzdajati spominsko ploščo. Namestništvo je razveljavilo tudi ta sklep.

No, to so sicer znane stvari in smo jih ponovili le, ker je morda vendar kdo tu ali tam, ki ni obveščen. Tudi na to ne mislimo, da bi hvalili in se veselili na sklepu tukajšnje vlade; menjena smo celó, da je vzlasti prepoved vzdajanja spominske plošče nekoliko — malenkostna. Sploh pa nas usoda »pepela« Reverevega ne briga dalje, marveč nas zanimajo razne izjave tržkih listov, vzlasti »Independenteja«, tem povodom. Zanimajo pa nas sosebno še z ozirom na korajžo g. Cambona, s katero je enostavno tajil stvari, ki so na dlani.

Govoré o prepovedi namestništva si stavlja »Independente« vprašanje: Kaj je to: sovražna Avstrija?! In daje na to kočljivo vprašanje nastopni veleinteresantni odgovor:

»Avstrija predstavlja geografski precejšnji porejjo Evrope, lep kos aglomerata raznih pokrajin, od katerih imajo nekatere značaj planine, druge značaj gorovja: temu geografskemu konceptu ni možno biti nesprotni in tudi Revere ni bil nasproten, kajti absurdno bi bilo, ako bi se postavljal po robu planinam in gorovju.

Domnevati si moramo torej, da se isti zli sovražna avstrijski vladi, to je personifikaciji vladanja v gori rečni, razsežni in raznovrstni pokrajini. Ali opozicije proti avstrijski vladi v Trstu ni delal samo on! Kolikokrat, n. pr., smomi grajali uje čine in pisali proti njej! Mar nima življenje mesta značaj opozicije? Koliko let že so bili vladni kandidati tepeni na vsaki volitvi tržaški?! Ta opozicija utegne biti vladi neljuba: ali po našem menjenju ni nikakor prepovedana in ne stane nobene pravice do večnega spanja na pokopališču rojstnega kraja. Če bi pa vlada vzela to pravico vsem opozicijsalcem, bi sodili nū, da bi v Trstu institucija pokopališč malone zginila!

Tako »Independente«. Ali kdor hoče umeti, kaj je povedano tu, mora umeti žargon naših italianissimov, mora znati čitati med vrstami in vedeti, kako gospoda govoré o enem, kadar govoré o drugem; treba vedeti, kako je, kadar »Independente« govori o avstrijski vladi, pokladati naglas na avstrijsko, kako on ne misli na vlado, ampak na avstrijsko vlado; kako ne misli na običajno opozicijo proti vladi, ampak na ono opozicijo, ki jo je tiral Revere proti — Avstriji! Proti oni Avstriji, katero so toliko nekdaj snovaleži zedinjene Italije, kolikor jo današnji narešeni bratje smatrajo kakor napotje njih ciljem, katero treba odstraniti na vsaki način.

Ta entrefilet »Independentov«, poln zanimivih izjav, naj si poleg Cambona napišejo v album tudi vsi oni, ki so te dni v avstrijski delegaciji verjeli temu možu, ko je trdil, da ni, kar — je!! Zapomniyo naj si, da je »Independente« verodostojnejši, ker odkriteji vir, nego je gospod Cambon in družba, katerih glavno delovanje je v tem, da se v Trstu smejejo in na Dunaju jočejo.

Ker pa že govorimo o tem, moramo pohvaliti »Piccola«, ki je z malo besedo konstatiral veliko resnico, preznačilno za naš zistem in njega državniške. Popolnoma mu pritrdimo, ko pripoveduje, kako naši državniški love manje sovražnike, velike pa — proslavljajo. »Piccolo« meni indignirano: Bismarek je bil vse drugačen sovražnik Avstrije, nego borni pesnik Revere, vendar ni na to poti, da bi ga prebivalstvo in avstrijske oblasti ne obkladale z častmi!!

Da, da, sovražnik, najljutejši sovražnik Avstriji je bil ta Bismarek, a naši državniški pa posajajo na sodni stol one, ki temu možu zasajajo častne hraste in imenujejo ulice po njegovem imenu, da sodijo in obsajajo — Slovane! Kako je že rekel dr. Krauf te dni v delegaciji? V Avstriji ni pravega prostora za resnično-zmerne življe!!

Politični pregled.

FRST, 18. januarja 1900.

K položaju. Novo ministerstvo je baje sestavljeno tako-le: Körber predsestvo in notranje stvari; Welsersheimb deželno brambo; Böhm-Bawerk finance; Hartel nauk; baron

Call-Rosenburg trgovino; Spens-Boden pravosodje; Wittek železnice; Giovanelli poljedelstvo; Pientak, minister za Galicijo, Rezek, češki-minister-rojak. Čim bo imenovanje novega ministerstva izvršeno, se baje takoj zaprieno pravna pogajanja. Za ta pogajanja da so odločeni od češke strani: posl. Karl Adamek, dr. Engel, dr. Fořt, dr. Ed. Greg, dr. Kaizl, dr. Pacak in dr. Skarda iz Češke ter dr. Stransky, dr. Začek, dr. Sileny in dr. Perko iz Moravske; od nemške strani pa dr. Funke, dr. Pergelt, dr. Nitsche, dr. Eppinger, dr. Karl Schücker, Prade in Bärnreither. Od strani konservativnega plemstva princ Friderik Schwarzenberg in dr. Metall.

Včeraj se je pl. Körber posvetoval s dalmatinskim posl. Bulatom in slovenskim poslancem drom. Ferjančičem. V teh posvetovanjih pa je menda obsežena vsa mera poštovanja naše slovanske zveze od strani g. Körberja.

Državni zbor se menda skliče kmalu v kratko zasedanje, da vsprejme zakon o kontingentu n vincev. Potem pridejo dež. zbori na vrsto, in v marec zopet državni zbor, če pojdejo namreč stvari tako, kakor vlada računa. A malo nade je, da res pojde.

Vznemirjenje na Češkem. Dunajski »Information« je došla nastopna slika o vznemirjenju na Češkem vsled pogovora med cesarjem in drom. Stranskym: Razburjenje ni nastalo toliko radi izrekov samih, ampak vsled povdanka, s katerim so bili češki delegati pozvani, naj delajo za spravo. Minola nedelja je češkim poslancem jako otežila stališče. Ne proti kroni, ampak proti ministerstvu, ki se snuje, bo obrnjeno to gibanje. V onih izrekih vidi javno menenje program, ki je predpisan novi vladi. Nameni nove vlade so postali morda jasnejši, nego je istej ljubo. Spravna akeija je bila itak nepopularna v narodu, ta dan pa ji je donesel veliko škodo, morda jo je celo razbil. »K mirovni mizi ne sedemo, ako bi nas mogočna beseda hotela pritisniti k mizi« — tako se je izrazil neki zmerni staročeški politik.

Neki poznani nasprotnik radikalev pa je rekel: »Sedaj je kakor da je blisk razsvetlil situacijo; odslej je nemogoče, da bi ostali v pričakovanju nasproti novi vladi«. Najkarakterističnejši pa je izrek jednega najlojalnejših, najpotrpežljivejših politikov: »Sedaj nam ne ostaja drugega, nego obstrukcija — proti vsemu in vsem!« Tako javno menenje. Jeden del čeških poslancev ne veruje, da bi bili oni činitelji, ki povspesujejo novo ministerstvo, inspirirali dotične izreke, ampak grof Goluchowski da se masčuje nad češkimi delegati, ker so njegovo vabilo na obed — odklonili. Ali naj je ta ali oni inspiriral in angažiral najviše kroge, dotičnik gotovo ni poznal lastnosti in temperamenta češkega naroda, v katerem sleherni »Sie volo sie jubeo« vsake vlade vzbuja baš nasprotno čutstvo, nego se je hotelo. Državniški, ki inspirirajo, ne upoštevajo imponderabilij, ki v narodu češkem vsikdar igrajo veliko ulogo! Značilno za sedanjo razpoloženje v političnih krogih čeških je to, da je v teh krogih čuti glasov, ki priporočajo, naj se Čehi pridružijo onim madjarskim strankam, ki streme po personalni uniji.

Nov biró generalnega štaba zasnujejo v kratkem. Dosedaj ima generalni štab sedem pisarn in sicer: operativni, železniški, brzojavni, evidenčni, deželopisni in ravnateljski biró in končno biró za vojno-zgodovinska dela. K temu pride sedaj še instruktorski biró, ki se bo bavil z vsemi stvarmi, ki se tičejo nadaljnega izobraževanja štabnih častnikov.

V hrvatskem saboru je posl. Žerjavčič predlagal nujno, naj sabor izreče Burom svoje čestitke. Utemeljuje svoj predlog je povdarjal govornik, kako mali narod Burov z orožjem v roki brani svojo svobodo. — Mai David je zmagal Golijata. Kje so sedaj sovražniki naroda hrvatskega, ki pravijo, da moramo podleči, ker smo mal narod? Hvatje niso tako mali kakor Buri, a Madjari niso tako močni kakor Angleži. Zložni moramo biti tu in klienti odločno: Doli z madjarskim jarmom! — Ob tem vskliku je predsednik govorniku odvzel besedo, a ban Khuen-Hedervary je protestiral, češ, da v deželi, ki se je proglasila nevtralnó, ni smeti tako govoriti.

Tudi poslanca Kutuzovič in dr. Potočnjak sta slavila odločnost Burov in jih stavlja Hrvatom v izgled, dočim si je veliki — sluga madjarskega zistema, dr. Egersdorfer, dovolil neslani dovčip, da bi Angleži

mogli konfiscirati ta predlog kakor vojno kontrebando, predlog naj bi se torej izročil odseku za — komunikacije.

Nujnost je bila seveda odklonjena in Žerjavčev predlog so izročili peticijskemu odseku, kjer najde čestitka Bureem svoj večni počitek.

Tržaške vesti.

V bolnišnico so bili sprejeti: 50-letni Ivan M. iz Trnovega pri Postojni, kateremu je treska ranila levo oko, ko je cepil drva. Levu Vita je postalo hudo na cesti in prvo pomoč so mu podelili v zavodu Treves; 15-letni Jakob Maganja se je zdrsnil na ledenih tleh, padel ter si zlomil desno roko.

Aretiranje. 18-letni Ferdinand Spanger je bil včeraj aretiran v ulici Nuova, ker je odnesel čevljarju Jakobu Kavčiču iz ulice Beecherie št. 3 tri pare čevljev.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj je bil na tukajšnjem okrajnem sodišču za kaz. stvari 34-letni Viktor Deotto iz Trsta oproščen obtožbe poskušene tatvine. — Deželno kakor prizivno sodišče je istega dne oprostito 26-letnega Artura B. iz Trsta obtožbe po § 506 kaz. zak. Prvi sodnik ga je bil obsodil v dva tedna zopora, ker je bil leta 1895 zavedel neko dekle za ljubbo, da jo poroči.

Ladije v tržaški luki. Včeraj so prispele sledeče ladije: Lloydovi parniki »Maksimilijan« z 28 potniki iz Benetok, »Aglaia« iz Carigrada, »Semiramis« z 28 potniki iz Aleksandrije, »Niobe« iz Kotora; avstro-ogrska parnika »Šibenik« iz Metkovića s 4 potniki in »Nizza« iz Marsilja, italijanski parnik »Monopoli« s 4 potniki iz Mesine.

Odpluli so Lloydovi parniki: »Bohemia« v Aleksandrijo, »Metković« v Metković in italijanski parnik »Aurora M.« v Mesino.

Dražbe premičnin. V petek, dne 19. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Trg delle Poste št. 1, železna blagajnica, šivalni stroj in bicikl; trg Piazza vecchia, hišna oprava in novi premakljivi predmeti; v ulici Rossetti šte. 15 B, hišna oprava; Škedenj št. 158, vino, krčmarska oprema, konj, voz in hišna oprava; Corso št. 1, galanterije in dežniki; v ulici S. Giacomo in Monte št. 2, hišna oprava; v ulici Sanità št. 8, dragocenosti.

Vremensko poročilo. Včeraj: Toplo-mer ob 7. uri jutraj: 2-7, ob 2. popoldne 5-7 C. — Tlakomer ob 7. jutraj 760-5. — Danes plima ob 10-12 predpoludne in 11-18 zvečer.

I. občni zbor »Zveze tržaške slovenske mladine« se je vršil dne 14. t. m. v prostorih »Del. podpornega društva«. Navzočih je bilo kakih 40 udov, pristopilo pa jih je že kakih 50. Zborovanje je otvoril gospod Anton Žiberna s kratkimi ali ganljivimi besedami. Pozdravivši zborovalce, jim je razložil pomen tega društva za našo mladino. Pozival je svoje mlade tovariše, naj tudi oni po svoje delujejo za procvit našega naroda v mestu tržaškem. Društvo hoče povspesovati mejebojno občevarje, vzgajati mladino v kulturnem in gospodarskem pogledu ter skrbeti tudi za zabavo. Ta mnogostranski namen hoče dosežati s poučnimi predavanji, dramatičnimi predstavami, izleti, veselicami in gojenjem glasbe. Potrebna sredstva bodo prihajala iz doneskov udov, dohodkov zabav in darov.

Pravila so se odobrila. Društvo bo imelo redne in podporne člene. Redni bodo plačevali po eno krono na mesec, podporni pa: 1. razreda po 5 kron, 2. razreda po 3 krono na leto. V društveno vodstvo so bili izvoljeni: dr. Josip Abram predsednikom, Vekoslav Petelin podpredsednikom, Ernest Volarič tajnikom, Josip Žnidaršič blagajnikom; Rudolf Baša, Ivan Kajin, Fran Meden, odborniki; Vekoslav Ljubič in Václav Grmek namestnika. Pregledovalce računov sta bila izvoljena Ante Žiberna in A. Rustja.

O zadnji točki dnevnega reda se je oglašil g. I. Biček. Povdarjal je važnost tega društva in je priporočal vsem članom, naj bodo zložni med seboj, da ne bo nikdar nikake razprtije, kakor se to tako rado godi. Pozival je ude, naj vsikdar, in sosebno tudi na ulici, govore mej seboj izključno slovenski! Naša mladina le prepogosto greši v tem pogledu.

Ker se ni nikdo več oglašil za besedo, se je zborovanje zaključilo.

Z osnutjem tega društva se je po mnogem prizadevanju konečno uresničila topla želja naše mladine. Slavno občinstvo prosimo, naj podpira našo mladino, da dobimo iz nje naraščaj, ki bo res koristen narodu. Kdor se želi vpisati, naj se obrne do gospoda Volariča ustmeno ali pismeno. Dobiti ga je v kavarni Commercio vsaki torek, četrtek in soboto od 8 1/2 do 9 1/2 ure zvečer.

Odbor »Kmetijske družbe« bo imel v soboto dne 20. t. m. ob 2 1/2 uri pop. zelo važno sejo.

Kmetijska podružnica v Rojanu bo imela v nedeljo dne 21. t. m. ob 4. uri pop. svoj redni občni zbor v prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. O prošnji za odpravo osebnega dohodninskega davka kmetov, 5. Ustanovitev zavarovalnice goveje živine za četrti volilni okraj, 6. Eventualnosti. Odbor.

Pevsko društvo »Kolo« bo od danes naprej ob torkih in petkih obdrževalo svoje pevske vaje za možki zbor, ob sredah in nedeljah pa za mešani zbor.

Plesni venček pevskega društva »Kolo« bo (kakor že javljeno) prihodnjo soboto ob 1/4 9. uri zvečer v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Ustopnina za možke 40 nč., za ženske pa 20 nč.

Vesti iz Kranjske.

* Predsednikom razsodišča za Prešernov spomenik je bil izvoljen g. ces. svetnik prof. Iv. Franke in tajnikom g. Fr. Govekar.

* Zaprlji so v Ljubljani nekega klovna iz Temešvara, ker se je iz Trbiža v Ljubljano pripeljal brez železniškega voznega listka. Ime mu je Hlevček.

* Se eiganom Sim. Heldom, ki je bil že dvakrat obsojen na smrt in je že nad eno leto v novomeški ječi, pečalo se bo dne 24. t. m. najviše sodišče na Dunaju. Ne ve se, bo li druga smrtna obsodba potrjena ali ne. Obsojenec baje že težko pričakuje odločitve.

* Rešilna postaja v Ljubljani. V »Mestnem domu« so otvorili rešilno postajo. Za službo tej postaji so prideleni ognjegasei.

* Generalni zastop banke »Slavije« v Ljubljani, daroval je »Radogoj« 200 K, društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani 100 K, in dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu 100 K.

* Požar na Bregu. Pišejo dne 17. t. m.: Danes v jutro ob 2. uri je navstal ogenj pri trgovcu in posestniku Fr. Šviglju na Bregu (Borovnica). Goreti je začelo v hlevu, a požar je uničil hlev in zraven stoječo žago. Škodo cenijo na 5000 kron. Žaga je bila zavarovana pri banki »Slaviji« za 1600 kron, hlev pri »Phönixu« za 400 kron. Da se ogenj ni razširil na druga bližnja poslopja, je pripisati okolnosti, da je baš prejšnji večer padlo nekoliko snega. Na lice mesta so došli borovniški gasilci z načelnikom Paplerjem in so gasili z vso vztrajnostjo. Bodi jim izrečeno zaslužen priznanje.

Vesti iz Štajerske.

— V Celju se snuje katoliško šensko društvo, ki bo imelo namen pomagati revežem. Ker so se priglasile tudi nekatere nemške žene, ki bi hotele v družbi slovenskih žen vršiti dela usmiljenja, navaja to celjska »Deutsche Wacht« kakor senzacijonalno odkritje ter preti, da bo nadaljevala s temi odkritji izdajstva na celjskem nemštvu. O »voranleuchtende deutsche Cultur«, kako te bijejo v obraz tvoji nositelji! Ali je res, da moreš vspevati le tako — nizko?!

— O krajnim sodnikom v Ptuj je imenovan neki dr. Glas — trd Nemec, to se ume. »Domovina« pa vprašuje celó, da-li ta novopečeni okrajni sodnik ni oni dr. Glas, ki je svoječasno kakor avskultant v Celju slovenske kmete pozdravljaj z velekulturnim pozdravom »windischer Hund«, vsled česar je tudi poslanec dr. Gregorec interpeliral pravosodnega ministra. Ako je to res ista oseba, potem mora človek priti v resen dvom, bivamo li v ustavni državi, ali pa le v Avstriji. Pribito bodi še to, da je ptujski okoličnica čisto slovenska, a na tamošnjem okrajnem sodišču ni niti enega slovenskega sodnika.

— Namestnik grof Clary — bivši ministerski predsednik — je dne 16.

t. m. zopet prevzel uradno poslovanje, katero je kakor minister odložil.

— Požar v Lokrovu pri Celju je v nedeljo dne 14. t. m. vpepelil več hiš in gospodarskih poslopij. Kako je nastal ogenj, ni še znano.

— Iz Šoštanja. Zadnji ledeni plov je napravil precej škode. Podrl je nekaj jezov ter odnesel v trgu brv in srednjo »kozo« na okrajnem mostu v Pevniku, tako, da je promet na tej okrajni cesti ustavljen. Tudi občinska cesta v Velenje je pokvarjena in je vsaki promet nemogoč.

— Odbor akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu sestavlja se je na običnem zboru, 15. prosinca 1900, takole: predsednik: cand. iur. Žihar France, podpredsednik: cand. med. Kane Pavel, tajnik: stud. phil. Majžer Anton, blagajnik: stud. iur. Prus Anton, knjižničar: stud. phil. Vajda France, gospodar: stud. iur. Jark Rudolf, odbor. namestnik: stud. med. Žizek Branko.

Razne vesti.

Kuga v Brazilu. Kakor poročajo iz Rio de Janeiro, ni bilo zadnji čas tam nobenega slučaja kuge. — Iz S. Paola javljajo en slučaj.

Ataché avstro-ogerskega poštanstva v Londonu. mejni grof Karl Pallavicini, je umrl v Meltonu vsled poškodb, ki jih je zadobil o padcu s konja.

Loterijske številke, izžrebane dne 17. januarja:

Praga	32	9	2	64	10
Lviv	39	72	84	17	61
Inomost	50	49	53	16	55

Književnost in umetnost.

Th. Elze, Truber's Briefe. Tübingen 1897. Kakor je znano našim omikanim krogom, si je Th. Elze, ki zdaj živi v pokoju v Benetkah, in ki je poprej bil protestantovski pastor v slovenskih deželah, najverjetneje za sluge pridobil za to, da nam je razsvetlil protestantovsko dobo našega slovstva. Blizu skozi 10 let je v tem oziru zanimive sestavke objavljaval v zborniku »Lehrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Oesterreich« Wien, Leipzig. Najvažnejši njegov spis na tem polju pa je pred dvema letoma izdana knjiga Primus Truber's Briefe. Mit den dazu gehörigen Schriftstücken, gesammelt und erläutert von S. Th. Elze. Knjiga je obširna; ima 564 strani in obsega 60 listov.

Bil je ustanovnik našega slovstva v pisni zvezi z imenitnimi osebami tedanjega časa; pisal je liste kralju Maksimilijanu vojvodu Kristofu Württembškemu, kranjskim stanovom in plemištem Ungnadu, Palbergu, Lambergu, Egku, Turjaku, Gravenesku, ljubljanskemu škofu pl. Seebachu, Bullengerju, Budini, Leyerlu, Koburgerju, Klombnerju itd. Vsakemu listu so dodani tudi odgovori, kolikor so se mogli iztakniti; navedeno je tudi dopisovanje kranjskih deželnih stanov na vladne organe. Navedeni so viri, odkod je erpal pisatelj in pod črto so kratke življenjepisne date vseh mož, ki so imenovani v knjigi, tako, da si čitatelj lahko sam sestavi sliko onega časa. V uvodu na 15 straneh podaja kratek pa popola življenjepis Truberjev. V predgovoru pravi sicer, da še ni dovršen njegov obširni življenjepis Trubarjev, v osebnem pismu z dne 10. t. m. pa zatrja, da ne namerjava izdati večjega življenjepisa. To je najznamenitejša knjiga o protestantovski dobi slovenskega slovstva. Izšla je v zborniku: Bibliothek des Literarischen Vereins in Stuttgart. CCVI. G.

Brzjavna poročila.

Sklepne seje avstrijske delegacije.

DUNAJ 17. (K. B.) Današnja seja avstrijske delegacije je bila zadnja v tem zasedanju. Konstatirali so soglasje mej sklepi avstrijske in ogerske delegacije ter v tretjič čitali sklepe, na kar je minister za zunanje stvari, grof Goluchovski, izrazil cesarjevo priznanje in zahvalo za dokazano udanost in patrijotično požrtvovalnost. Po običajnih zahvalnih govorih so zaključili sejo s trikratnim, navdušenim »Slava« cesarju.

Ogerska delegacija.

DUNAJ 17. (K. B.) Proračun za okupacijsko ozemlje in sklepni račun za leto 1897, so odobrili tudi v tretjem čitanju. Priobčil se je dopis avstrijske delegacije, glasom katerega je ista v večerajnji seji rešila proračun ministerstva za zunanje stvari in

okupacijskega ozemlja. Sklepe so odkazali odseku sedmorice, ki bo imel popoldne sejo ter bo poročal v popoldanski zadnji plenarni seji.

Sklepna seja ogerske delegacije.

DUNAJ 17. (K. B.) Dopis avstrijske delegacije ustanovlja soglasje vseh sklepov obeh delegacij; isti se sedaj predlože v najvišje potrditve. Po običajnih zahvalnih govorih so zasedanje zaključili z navdušenimi eljen-klici cesarju.

„Proč od Rima“.

DUNAJ 17. (K. B.) Državno sodišče je odločilo, da je namestništvo nižavstrijsko, oziroma ministerstvo za notranje stvari, ki je potrdilo naredbe namestništva, prekršilo v zakonih z jamčeno pravo združevanja, ko je zaradi prekrščenja delokroga razpustilo društvo evangelskih vernikov avgsburškega veroizpovedanja. Razlogi navajajo, da delokrog se še ni prekoračil, ako je omenjeno društvo označilo svoje stališče nasproti gibanju »proč od Rima«.

Razmere na Kubi.

LONDON 17. (K. B.) »Times« javljajo iz Havane, da se gospodarske razmere na Kubi boljšajo. Povsodi na otoku je opaziti rastočo produktivno delavnost. Prebivalstvo se pomalem zopet oprijemlje industrijskega dela. Obči položaj postaja normalen.

Pogodba o Samoi.

WASHINGTON 17. (K. B.) Senat je odobril pogodbo gledé Samoe; le gledé določil o pozivu razsodnika si je pridržal končno odločitev.

Amerikanska mornarica.

WASHINGTON 17. (K. B.) Oddelek za mornarico ne namerja, da bi zaradi pomnoženja nemške mornarice spremenil svoj načrt o gradnji novih ladij. 21 novih ladij je že dovoljenih; za amerikansko mornarico ni nevarnosti, da bi zgubila na svoji veljavi, ker je pomnožitev nemške mornarice razdeljena na 18 let, dočim se amerikanska mornarica pomnožuje od kongresa do kongresa.

Diskont v Švici.

Glasom brzjavke iz Berna z dne 18. t., so švicarske emisijske banke znižale oficijelni diskont od 6 na 5½%.

Španski državni dolгови.

MADRID 18. (K. B.) Finančni minister Villaverde je predložil ministerskemu svetu načrt zakona o unificiranju državnih dolgov, izvemši vnanji kolkovni dolg. Ta načrt predloži brzkone v kratkem parlamentu, ni pa še znano, na kak način se ima izvršiti unificiranje.

Vojna v južni Afriki.

Angleško-nemški zbor polega.

BEROLIN 17. (K. B.) Prošlo noč je prispela iz Londona brzjavka, glasom katere je angleška vlada izjavila, da je preiskava nemškega poštnega parnika »Bundesrath« dovršena ter da isti dobi te dni svobodo. Nastala nasprotja se vsakako razrešijo mirnim potom ter je zagotovljeno, da se podobni dogodki ne ponove.

Nabiranje dobrovoljcev za Boerce.

PARIZ 17. (K. B.) »Echo de Paris« javlja: V odboru francoske mladine za nabiranje dobrovoljcev za južno-afriško republiko se je oglasilo nad 4000 mož za vojno službo pri Boercih. Tudi iz Nemčije, Rusije in Italije je dospelo mnogo prijav.

Boerci se združujejo pri Colesbergu.

CAPSTADT 17. (K. B.) »Reuter« javlja: Opravičeno je menenje, da se je močan oddelek Boercev prestavil iz Mager-Fonteina proti Colesbergu.

Glad v Kimberleyu.

LONDON 17. (K. B.) Večerni listi javljajo iz Jacobsdaala z dne 14. t. m.: Begunci in Kafri, ki prihajajo v velikem številu iz Kimberleya v tabor Boercev, javljajo, da so ljudem v Kimberleyu živila pošla skoro do dela.

Operacije pri Springfieldu.

LONDON 17. (K. B.) Vojni urad javlja, da se edina vest o operacijah pri Springfieldu nanaša na rekognosciranje ob Tugeli dne 15. t. m. O tej priliki je bil en vojak ranjen.

Utihotapljeni topi.

LONDON 17. (K. B.) »Times« javljajo iz Lorenzo-Marqueza: V Johannesburgu priznava javno, da se je iz zaliva Delagoa utihotapilo v Transvaal 20 topov.

Leteča kolona generala Frencha.

REENDSBURG 16. (K. B.) Leteča kolona, katero je odposlal general French z nalogom, da opazuje zveze sovražnika, je prišla na 9 milj do Norvalponta ter se vrnila danes, ne da bi imela kako zgubo.

Operacije generala Bullerja.

LONDON 18. (K. B.) »Times« javljajo iz Speamsfarna z večerajnjega: Čete generala Bullerja so odkorakale 10. t. m. proti zapadu. Brigada generala Littletona je večeraj dospela čez Tugelo, brigada generala Warrena danes v Richardstrift, ne da bi našli odpora. Speamsfarm se nahaja južno od Springfielda.

General Methuen demonstrira.

MODDER RIVER 17. (K. R.) General Methuen je ponoči demonstriral z večim oddelkom ter obstreljal z granatami levo krilo sovražnika. Prepričal se je, da je postavka sovražnikova na tem mestu trdna. Boerci niso odgovarjali. Angleži so se morali konečno pomakniti na svoje mesto, ne da bi imeli izgube.

General Warren onkraj Tugele.

LONDON 18. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja iz Speamsfarna večerajnjega dne: General Warren je danes pri Waggonstriftu z vsemi četami prekoračil Tugelo, da-si je bil ogenj boerskega topništva strašen. Dve milj od reke, proti Spionseoppu, je zasedel ugodbo stališče.

Trgovina in promet.

Preosnova carinske tarife na Nemškem.

Narodno-gospodarska komisija je imela dne 17. t. m. v Berolinu sejo, katero je otvoril državni tajnik Posadowsky z govorom o politično-trgovinskem vprašanju. Predmet razpravljanja je bila sestava nove carinske tarife. Sklenili so, da proučevanje tega vprašanja izroče raznim posebnim odsekom ter da zaslusijo menenja izvedencev iz vseh udeleženih krogov.

Tržaška glavna skladišča.

Gibanje blaga meseca decembra 1899. je bilo sledeče: zaloge 30. nov. 231.207 q.; doraslo decembra meseca 192.400 q.; skupaj 423.607 q. Izvoz v decembru 145.567 q. Vsega blaga je torej bilo v skladiščih 31. decembra 1899. leta 396.929 q. To blago je bilo zavarovano za 11.740.500 gld.

Amerikanski premog v Evropi.

V kratkem pričeno Amerikanci izvažati znatne količine premoga v Evropo. Italijanska ladja »Venus« pride s 50.000 t. premoga v Genovo, angleška »Benedikt« s 5000 t. v Lizbono. »Cedar Croft« nalaga premog za Port Elisabeth in »Eamouth« za neko drugo srednje-morsko pristanišče. V Baltimoru sedaj mrgoli ladij, ki nakladajo premog.

Denarni trg.

Včeraj ni bilo na dunajskem javnem trgu nobene spremembe. Stavki za bančne akcepte prve vrste so ostali tudi nadalje od 4½ do 4¾%. Na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo gibanje omejeno; o tem je bila svota zepadlih menic zopet večja od svote uložnih.

Tovarne za stroje

na Češkem in Moravskem so z ozirom na višjo ceno železja, premoga in drugih surovin sklenile zvišati cene svojih izdelkov.

Visoka cena bakra

je provzročila minolega leta znatno zmanjšanje porabe proti porabi prejšnjega leta, in sicer na Anglečkpm za 16%, na Francoskem za 5% in na Nemškem za 8½%, dočim so v severni Ameriki v isti dobi pridelali 22.628 t. več nego prejšnjega leta.

Kriza glede kave.

Kriza na kavnem trgu občutijo ne le v Brazilu nego tudi v Meksiki. Brazil hoče inozemstvo prisiliti z represalijami, da isto zniža visoke uvozne carine, v Meksiki pa mislijo odpraviti izvozno carino ter tako popraviti razmere na kavnem trgu.

Trgovinske razmere na Romunskem.

Iz poročila c. in kr. vicekonzula v Krakovi posnemamo sledeče podatke: Razven vsakdanjih potrebščin, kakor so sladkor, kava, riž, opazujemo živahnejši dovoz pri južnem sadju, konzervah, čaju in rumu, ne da bi isti dosegal višino prejšnjih let. Steklenine, porcelana, predmetov za bazar precej dovažajo v očigled pravoslavnim praznikom; sicer pa tožijo vsi trgovci na drobno o slabih kupčijah. 460 menic v znesku 270.360 frankov je bilo protestiranih. Avstro-ogerski upniki bi naj razločevali med trdkami v dobrih razmerah; ki trpijo le začasno vsled občega pomanjkanja denarja, in med drugimi, katerim vsled sedanje krize preti neizogiben polom, ali pa, ki so bile že spočetka postavljene na prešibek temelj.

Dunajska borza dne 18. januarja.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99.80	99.45
„ „ v srebru	99.55	99.30

Avstrijska renta v zlatu	98.90	98.80
„ „ kronah 4%	98.95	98.85
Kreditne akcije	234.60	234.15
London 10 Lsr.	242.25	242.30
20 mark	23.62	23.63
Napoleoni	19.20	19.20
100 italijanskih lir	89.50	89.70
Cekini	11.42	11.42

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

za 50 kg. v kronah.

Kava: Santos I.	94.—
„ II.	85.—
Rio I.	92.—
„ II.	87.—
Santos in Rio lavé I.	101.—
„ II.	94.—
Laguaira lavé I.	139.50
„ II.	96.—
Maracaibo	105.—
Guatemala	163.—
S. Salvador	104.—
Costarica	139.—
Portorico	155.—
S. Domingo	104.—
Jamaica	94.—
Malabar Plant	165.—
Java W. J. B.	183.—
Moka	150.—
Poper: Singapore	94.—
Penang	87.—
Tellichery	93.—
beli	138.—
Piment: „	66.—
Sladka skorja: (cimet)	83.—
„ electa	88.—
Riž: italijanski	18.— 23.50
Indijski	10.50 16.—
Japonski	15.— 17.50

Južno sadje:

Rožiči:	9.50
Datljji:	35.—
Smokve: (Calamata) v venih	16.—
proste	9.50
„ puljske (Puglia)	13.—
„ smirske (v škaltjicah)	48.—
Mandeljni: sladki I. Bari	91.— 116.—
Lešniki: sicilski	36.—
istrski	58.—
levantinski olupljeni	77.— 78.—
Suho grozdje (cibibe): Elemé	28.— 55.—
Sultanine	31.— 68.—
„ iz Perzije	42.— 49.—
„ črne Cismé	23.75 24.—
„ Morea	26.— 27.50
„ Lipari	3.— 14.—
Pomeranče (zaboj)	3.— 14.—
Jaffa [zaboj]	7.— 9.—
Limone	3.— 6.—
Olje oljkino italijansko I. Bari	69.— 88.—
„ albansko	41.— 42.—
„ dalmatinsko	44.— 47.—
bombažovo amerikansko	36.50 38.50
bombažovo angleško	30.—
sesamovo	53.—

Trgovinske vesti.

Budimpešta 18. Pšenica za oktober K. 7.79 do 7.81. Pšenica za april K. 7.60 do 7.70 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.39 do 6.40. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.94 do 4.95. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.04 do 5.05.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje boljše, ugodnejše. Prodaja: 12.000 met. st. trdno, obdržano. Vreme: oblačno.

Hamburg 18. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.25 za maj 37.—, za september 38.25, za december 38.75 Denar.

Havre 18. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 44.—, za maj 50 k. frankov 45.25.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Proti kašlju,

griboleu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri peceh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škaltjicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20	pdp.	omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.25	-	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25	-	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.55	-	omn.	Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
12.45	pop.	omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35	-	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30	-	-	Benetke (via Červinjan in via Videm)
			Rim (via Bixij) naravnost.
6.25	-	post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15	zveč.	brzovl.	Kormin
8.15	-	-	Dunaj, zveza s Pešim, Reko
8.45	-	meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45	-	-	do Münzschlaga
6.10	-	-	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56	pdp.	meš.	iz Münzschlaga, Beljaka itd.
7.33	-	-	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	-	brzovl.	iz Kormina
9.28	-	-	Dunaj, zveza s Pešto, Mihim
10.25	-	post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40	-	brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20	-	omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35	pop.	post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zveč.	omn.	iz Italije preko Kormina
8.30	-	brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.45	-	-	Dunaj, zveza z Reko
11.35	-	omn.	iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.	-	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	-	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	-	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	-	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)
		Dohod k sv. Andreju.
8.05	pdp.	Divača
9.35	-	Pulj, Rovinj
11.15	-	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zveč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	-	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25	-	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48	pdp.	1.53, 6.25	pop. preko Červinjana v Italijo
19.42	-	-	in 10.48 zveč. do Červinjana.

Dohod v Trzič:

7.20, 9.45,	predp.	5.48, 10.33	pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
-------------	--------	-------------	--

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljce preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, sobota ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

Zahvala.

Podpisani se iz globine svojih sre zahvaljujejo vsem onim blagin. dobrotnikom, ki so pripomogli s svojimi darovalnostjo, da so bili naši otroci v zavodu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu tako lepo obdarovani. Posebej se še zahvaljujejo blagin. damam v odboru ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ki so se toliko trudile z nabiranjem darov, gosp. voditelju šole, častitim sestram-učiteljicam, posvetnima učiteljicama in učitelju gosp. Kamusčiču.

Hvaležni stariši.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da je moja gostilna

„Andemo de Franz“

v via Irenei št. 1
odprta v pustnem času do 4 ure zjutraj in da je kuhinja vedno pripravljena.

○○○○ Vino prve vrste! ○○○○

Za obilen obisk se priporoča učni
Fran Potočnik, krečmar.

Sveže mleko.

Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi bi oddajala tržaškim mlekarnam, proti zavezi in kavciji, franko kolodvor Trst več sto litrov svežega mleka na dan. Mleko vsaki dan dvakrat sveže. Na razpolago tudi najfineje pastirizirano surovo maslo za čaj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dne 30. decembra 1899.

odprl sem nov

Restaurant Centrale Pilsen

v Via Torrente št. 10

z vrhom in keglščem, razsvetljenim z elektr. lučjo
Plzensko pivo iz zadržane pivovarne v Plznu
in bavarske Reichenbräu v Kulmbachu.

Tu- in inozemska vina prve vrste. Izvrstna
kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene.

Rafael Güttner
voditelj.

Dve berdi sti na prodaj!

Podpisani prodaja dve od svojih petih
»berdi«. Ponudbe naj se pošiljajo podpisane,
ulica Molin piccolo št. 1, I. n.

ODBOR

pev. društva »Kolo« v Trstu.

Gostilna „Gambrinus“

v ulici Rossetti je odprta do 4. ure
zjutraj vsakokrat, kadar je v gledališču
Rossetti ples

Anton Kramberger.

Vabilo na naročbo „Slovenke“.

P. n.

Z novim letom 1900 začne „Slovenka“ svoj četrti letnik. Jedino slovensko, oziroma jugoslovansko žensko glasilo je postalo tekom prvih let svojega obstanka tako priljubljeno, da je vsaka posebna hvala nepotrebna. Izdajatelj lista se pa nočejo zadovoljiti z dosedanjimi uspehi, temveč hočejo napeti vse moči, da priboré „Slovenki“ tisto veljavo, ki sodi edinemu glasilu našega ženstva. Naša „Slovenka“ mora postati dostojna vrstnica enakim listom drugih omikanih narodov.

Žensko vprašanje zanima danes najviše duhove obeh spolov, in vsi izobraženci priznavajo njegovo veliko važnost, naj se že kakor koli postavljajo napram posamičnim zahtevam ženstva. Materijal, ki ga to vprašanje obsega, je pa tako ogromen, da je za njega spoznavanje potreben poseben študij. In „Slovenki“ bo prva naloga, omogočiti in pospeševati to proučevanje. Zato bo posvečevala vso brigo in pozornost vsem pojavom ženskega gibanja in bo stala odločno na stališču ženskih pravic, ženske osamosvoje. Ozirala se bo pa tudi na vse prikazni, ki so direktno ali indirektno v zvezi z ženskim pokretom, dobro vedé, da je žensko vprašanje v svojem bistvu le en list velike knjige, le del organske celote, socialnega vprašanja.

Vežaninamen bo „Slovenka“ objavljala temeljite znanstvene članke in razprave, izvirne in v dobrih prevodih, dalje: brižno sestavljeno kroniko ženskega gibanja — doma in po svetu — ter bibliografijo ženske sociologije. Pa tudi zabavnega dela ne bo zanemarjala, temveč bo skrbela za dobro leposlovno dag virov V ta in nevezani besedi. Spise bo objavljala tudi v hrvatskem oziroma srbskem jeziku; a da bodo taki sestavki tudi Slovincem lahko umljivi, bo v vsaki šlevilki tolmačila manj umevne hrvatske besede.

Mnogo priznanih književnikov je obljubilo uredništvu svoje sodelovanje, med njimi zlasti: Anton Aškerc, Aleksandrov, Ljubomir Babić-Gjalski, Alojzij Benković, Bogomila, Danica, Desimira, dr. Fran Eller, Engelbert Gangl, Fran Goestl, Fran Govékar, Fran Jagar, Vladimir Jelovšek, Etbin Kristan, Kristina, Henrik Krizman, Zofka Kveder, Janko Leban, Janko Leskovar, Márica, Márica II., Milan Marjanović, Anton Medved, Mihovil Nikolić, Potočan, Jakob Vetušek, Vida, Antonin Zavadil, Zorana, Oton Zupančič, Žabnik i. dr.

Tudi z svojo zunanjo obliko pokaže „Slovenka“ v novem letniku, da napreduje s časom. Radi boljše urejevanja in ložjega pregleda za čitatelje pa bo izhajala enkrat na mesec, seveda razmerno povečana.

Da bo mogla izpolnjevati vse svoje številne in težke naloge, je pa treba splošne podpore jugoslovanskega čitateljstva, zlasti našega ženstva. Zato se obračamo do Vas z uljudno prošnjo, da se blagovolite naročiti na „Slovenko“, ter jo priporočiti tudi svojim prijateljem in znancem, kajti samo, ako se krog njenih naročnikov povsod razširi, ako nam stari naročniki pridobé novih, bode mogla materialno in intelektualno uspevati in se razvijati v korist našega ženstva, našega naroda, pospešujé naš splošni napredek.

Naročnina znaša za vse leto 6 kron. — Naročuje se na upravništvu „Slovenke“, v Trstu, ulica Molino piccolo št. 3.

Z odličnim spoštovanjem,

uredništvo in upravništvo „Slovenke“.

V TRSTU, meseca decembra 1899.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomakljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

○ To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ocvetih, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kati. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina. In nje ne prijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničvredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomakljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.

To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nvč. in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižinadi, Starenggradu, Poreču, Rovinju, Vodjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celey Avstro-Ogerske in sosednih deželah.

Tudi razposilja trdka: Hubert Ullrich, Leipzig, po 5 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerske poštne in zaboja ne pa carine prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izreče

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikara skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rdečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 30,0, koprive, jareža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

MLEKARSKA ZADRUGA

v Škofji Loki
oddaja sveže mleko, sladko smetano in
surovo maslo po najnižih cenah v naj-
bolji kakovosti.

Zaloga vina F. Petech

TRST - Via delle Poste št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslavnejših hlevi, Cape brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo vino 30, boljše 32, dalmatinsko novo vino 30, boljše 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od lita naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta, izven mesta franko užitniškega davka. Naročbe v zalogi ali s pošto dopisno.